

Λαζαρίνες και λαζαράκια

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Μπορεί ο Μάρτης να είναι ο μήνας που ανθίζει, όμως ο Απρίλιος είναι ο μήνας που ανθίζει η φύση χρώματα και ευωδιές. Γι'

αυτό μάλιστα λένε «ο Μάρτης έχει τ' όνομα,

ο Απρίλης έχει τη χάρη». Οι βροχές αυτόν τον μήνα είναι ευεργετικές για τους γεωργούς, καθώς τα σπαρτά τους έχουν μεγαλύτερη καρποφορία. Έτσι επικράτησε και η λαϊκή παροιμία: «Αν κάνει ο Μάρτης δυο νερά κι Απρίλης άλλο ένα, χαρά σε εκείνον τον ζευγά που 'χει πολλά σπαρμένα».

Όμως ο Απρίλιος στην ελληνική συνείδηση είναι άμεσα συνδεδεμένος με το Πάσχα. Γι' αυτό και ο λαός μας του έχει δώσει διάφορα ονόματα, όπως Ανοιξιάτη, Λαμπριάτη αλλά και Αϊ-Γιωργίτη, λόγω της γιορτής του αγίου, ο οποίος είτε τιμάται στις 23 Απριλίου κάθε χρόνου είτε τη δεύτερη μέρα του Πάσχα, αν αυτό πέφτει μετά τη μέρα της γιορτής του. Ο Απρίλιος, και πιο συγκεκριμένα η περίοδος του Πάσχα, σφύζουν από ελληνικά έθιμα και παραδόσεις. Φυσικά, αυτά τα έθιμα

εμφανίζονταν εντονότερα και σε περισσότερες περιοχές στο παρελθόν από ό,τι σήμερα, αλλά σε κάποια χωριά της Ελλάδος τηρούνται μέχρι τις μέρες μας.

Μία από τις μέρες της πασχαλινής περιόδου, κατά την οποία έχουν καταγραφεί πολλά και διάφορα έθιμα είναι το Σάββατο του Λαζάρου. Η ανάσταση του Λαζάρου θεωρείται «η πρώτη Λαμπρή». Την παραμονή της γιορτής αυτής, σε πολλά χωριά, κορίτσια, ντυμένα με παραδοσιακές φορεσιές, οι «Λαζαρίνες», μαζεύουν λουλούδια με τα οποία στολίζουν μικρά καλαθάκια και λένε τα κάλαντα του Λαζάρου από πόρτα σε πόρτα παίρνοντας ως αντάλλαγμα χρήματα, αυγά ή κεράσματα.

«Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα Βάγια, ήρθε των Βαγιών η εβδομάδα.
Ξύπνα Λάζαρε και μην κοιμάσαι, ήρθε η μέρα σου και η χαρά σου.
Πού ήσουν Λάζαρε; Πού ήσουν κρυμμένος; Κάτω στους νεκρούς, σαν πεθαμένος.
Δε μου φέρνετε, λίγο νεράκι, που 'ν' το στόμα μου πικρό φαρμάκι.
Δε μου φέρνετε λίγο λεμόνι, Που 'ν' το στόμα μου, σαν περιβόλι.
Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα Βάγια, ήρθε η Κυριακή που τρών' τα ψάρια...»

Φυσικά, σε πολλές περιοχές τα κάλαντα αυτά δεν τραγουδιούνται μόνο από τα κορίτσια αλλά και από όλα τα παιδιά. Στην Κύπρο και στην Κω παρατηρείται ένα έθιμο αναπαράστασης του γεγονότος. Η παρέα που λέει τα κάλαντα καλύπτει ένα παιδί με κίτρινα λουλούδια από την κορφή ως τα νύχια. Στη συνέχεια, και ενώ τραγουδούν σε κάθε σπίτι, το παιδί μένει ξαπλωμένο στο έδαφος κάνοντας τον

γούδι λέγοντας και τον τελευταίο ύρο έξω!» και το παιδί απότομα α.

Επίσης, δε θα πρέπει να

ξεχάσουμε να αναφέρουμε και τα κουλουράκια ή γλυκά ψωμάκια που φτιάχνονται από τις νοικοκυρές αυτή την ιδιαίτερη μέρα, τα «Λαζαράκια». Τα Λαζαράκια έχουν το σχήμα ανθρώπου τυλιγμένου στα σπάργανα, όπως απεικονίζεται και ο Λάζαρος στις εικόνες της εκκλησίας μας. Μέσα στη ζύμη τους οι νοικοκυρές προσθέτουν μέλι, σταφίδες ή καρύδια. Μάλιστα, στη Κω, οι αρραβωνιασμένες κοπέλες φτιάχνουν Λαζαράκια πιο μεγάλου μεγέθους και, αφού τα γεμίσουν με φρούτα και ξηρούς καρπούς, τα στέλνουν στον μέλλοντα σύζυγό τους.

Αυτά είναι κάποια από τα έθιμα της άγιας αυτής ημέρας. Η πατρίδα μας συνοδεύει με λογίων παραδόσεις το Σάββατο του Λαζάρου, καθώς δίνει δύναμη στους πιστούς για τη Μεγάλη Εβδομάδα που ακολουθεί και τους προετοιμάζει για το χαρμόσυνο γεγονός της Ανάστασης του Χριστού.